

LA NAU, ESPAI DE CREACIÓ I DIFUSIÓ ARTÍSTICA

EQUIPAMENT JUVENIL SOCIOCULTURAL MUNICIPAL

 www.ferrerguardia.org

 936 011 644

 @f_ferrerguardia

 C.Avinyó 44, 1r · 08002 Barcelona

Gener 2022

Encàrrec

Ajuntament de Barberà del Vallès

Coordinació

Secció de Col·lectius Socials i Cultura

Realització

Fundació Ferrer i Guàrdia

Lara Fariñas Calero

Tècnica de recerca

ÍNDEX

1. Definició i antecedents de l'Equipament	4
2. Marc legal	5
3. Marc estratègic.....	6
4. Població destinatària	7
5. Finalitat i objectius	8
6. Perspectiva socioeducativa del projecte	10
7. Principis metodològics	12
8. Activitats i projectes	14
9. Seguiment i avaluació	15
10. Treball sociocomunitari.....	16
11. Seguretat, salut i prevenció de les violències masclistes en l'equipament	19
12. Pla de comunicació.....	20
13. Recursos humans	22
14. Recursos econòmics	23
15. Fonts consultades	24

1. Definició i antecedents de l'Equipament

La NAU és un equipament juvenil sociocultural municipal que es focalitza en la participació, la cultura, les arts escèniques i la creació musical.

La NAU es conceptualitza com un equipament de caràcter sociocultural, com a lloc de trobada i relació. És un equipament dotat d'infraestructura i recursos per oferir eines que potenciïn l'autonomia personal i fomentin la implicació del veïnat, sense discriminació, en la vida comunitària a través de la participació, la cultura, les arts escèniques i la creació cultural.

Antecedents

L'Equipament municipal La NAU ha **finalitzat un procés de reformes**, dilatat en el temps a partir de diferents fases de remodelació d'aquesta antiga nau industrial situada en el c/Arquímedes, que va obrir les portes ara fa tot just 11 anys (2011).

Les obres de transformació de la **primera fase** van consistir en una intervenció per condicionar la part nord de la nau per a activitats de caràcter cultural i vinculades a les arts escèniques, majoritàriament de caràcter nocturn. Aquesta fase de l'equipament consta dels següents espais:

- Sala de concerts
- Cuina i barra
- Magatzem
- Sala de consergeria

La **segona fase** ha consistit en el condicionament de la part sud o posterior de l'equipament, amb l'objectiu de tenir un espai de creació, de trobada i de desenvolupament d'activitats culturals, d'arts escèniques i creació musical que complementaran les activitats de la sala de concerts. Aquesta s'ha concretat en habilitar els tres espais principals d'aquest equipament:

- Vestíbul d'accés
- Gran espai polivalent (a doble altura i grades plegables)
- 4 bucs d'assaig i un estudi de gravació
- Diferents sales/aules de reunions, tallers, serveis i magatzem

L'any 2011 es posà en marxa l'equipament municipal 'La NAU' que des d'aleshores acull els concerts que a través del moviment associatiu juvenil es desenvolupen a la ciutat des de més de vint anys. Entre els anys 2009 i 2011 es dugue a terme un projecte participatiu amb els col·lectius juvenils de la ciutat per al disseny de l'equipament, tant en les necessitats infraestructurals com en el contingut dels projectes. Des del 2011 fins a l'actualitat 'La NAU' ha consolidat un calendari estable de concerts, organitzats per l'Ajuntament de Barberà i les entitats juvenils de la ciutat, a través d'una taula participativa entre l'Ajuntament i les entitats juvenils involucrades en el projecte, anomenat **Gestora de La Nau**. Aquesta taula de treball està en marxa des del 2011 i treballa mitjançant la presa de decisions a través del consens, sobre aquells aspectes de programació cultural i artística de l'equipament.

A més a més, s'ha dut a terme la programació de tallers setmanals periòdics, com Salsa, Swing, Circ... i s'han programat també activitats i exposicions d'interès artístic i cultural per la gent jove de la ciutat. Entre setmana, aquesta sala també se cedeix a diferents entitats del municipi que sol·liciten el la seu i és seu d'algunes entitats juvenils i culturals pel desenvolupament de les seves activitats.

2. **Marc legal**

La NAU és un equipament de titularitat municipal i, per tant, ha de complir totes les normatives dels equipaments municipals d'ús públic. De manera més específica, com a equipament juvenil i cultural, en termes legals, s'ha d'emmarcar en les següents lleis:

- Llei 11/2009, del 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives
- Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives. (Correcció d'errades en el DOGC núm. 5786, pàg. 94214, de 30.12.2010)
- Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut de Catalunya

Segons l'article 33. "Els equipaments juvenils són els espais físics de titularitat de les administracions públiques o entitats sense ànim de lucre on es presten serveis juvenils.

Als equipaments juvenils també s'hi acull i dinamitza les entitats juvenils i estan subjectes a la normativa específica sobre equipaments juvenils”.

- Decret 40/2010, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'equipaments culturals de Catalunya 2010-2020

Segons l'article 2. Definicions. Als efectes d'aquesta normativa, s'estableixen les definicions següents:

a) Equipaments culturals: espais concebuts o adaptats per al desenvolupament de les diferents activitats i pràctiques culturals. Aquests equipaments són: arxius, biblioteques, centres culturals polivalents, espais d'arts visuals, espais escenicomusicals, museus, col·leccions, centres d'interpretació, equipaments polivalents culturals i comunitaris i equipaments de nova generació.

- Decret 90/2013 de 29 de gener, pel qual s'aprova el Pla nacional de joventut de Catalunya 2010-2020
- DECRET 9/2017, de 31 de gener, del Sistema Públic d'Equipaments Escènics i Musicals de Catalunya

3. Marc estratègic

La NAU és un equipament juvenil sociocultural municipal a través del qual es vol apropar la cultura, les arts escèniques i la música a la població juvenil de Barberà del Vallès, fomentant i creant oportunitats per a la transformació del teixit social i cultural de la ciutat.

El projecte s'emmarca i va en la línia dels següents plans: Pla Local de Joventut 2017-2020 amb pròrroga 2021, Pla Local de Joventut 2022-2025, Programa Municipal de Joventut 2021, Pla Nacional de Joventut de Catalunya.

La NAU pretén ser un espai de creació i de trobada de diferents disciplines artístiques, catalitzador i potenciador de joves artistes emergents i de col·lectius de joves artistes. Fomentant, visibilitzant, reivindicant i dignificant l'activitat cultural, artística i musical entre el jovent, com a experiència de creixement personal i com una sortida professional i de vida, motor de transformació social. Amb la visió a llarg termini d'esdevenir un referent cultural i d'oci pel jovent de Barberà i de les rodalies del municipi.

En la línia dels reptes i objectius del Pla Nacional de Joventut 2020, des de La NAU s'aposta per:

- **Avançar cap a l'autonomia, el desenvolupament personal i la participació en allò col·lectiu de les persones joves.** Entenent la participació no com una metodologia per desenvolupar els projectes i les activitats de l'equipament, sinó a la participació com a finalitat i com a motor de transformació social i empoderament.
- Universalitzar la cultura entre la població juvenil, treballant perquè l'oferta cultural respongui a objectius educatius i socialment sostenibles. El jovent ha de poder desenvolupar les seves capacitats d'expressió artística, per comprendre les

manifestacions artístiques de la nostra cultura i de les altres i gaudir-ne, i accedir, així, als béns culturals, a més dels materials. En la línia estratègica del PNJCat, La NAU pretén donar resposta a les noves realitats, formes i eines d'expressió cultural del jovent, i fomentar espais públics que siguin viscuts com a espais d'intercanvi d'experiències, tan adreçats a la difusió com a la creació. L'expressió cultural implica participació, reflexió i debat social, amb la capacitat de participació i de generació d'opinió crítica entre les persones joves i, alhora, de cohesió social.

Volem destacar que **l'accés, el consum i la producció cultural són drets de les persones joves**; així com la participació. Aquests drets poden prendre especial rellevància a Barberà del Vallès, amb la posada en funcionament del projecte La NAU. El foment d'aquests drets també aniran en consonància amb la línia que es projecta en el Pla Local de Joventut de Barberà del Vallès vigent i en el marc de construcció del nou Pla Nacional de Joventut de Catalunya: cocreació, expressió i identitats; cocreació i participació, accés i expressió cultural, ús de l'espai públic.

El marc estratègic de La NAU, fruit d'un procés d'elaboració participatiu, es desplega en tres àmbits o àrees estratègiques:

- 1 La creació, expressió i formació cultural i artística com a un bé comú i de transformació social.** La Nau és l'espai motor des d'on es desenvolupen els projectes de promoció d'artistes joves i de grups de música locals.
- 2 L'associacionisme i la participació juvenil** és un element clau per la construcció d'una societat més participativa i democràtica, i per al seu empoderament. La participació de la joventut a través de les entitats i grups socials permet l'empoderament i el seu arrelament a La NAU i a Barberà del Vallès.
- 3 El treball sociocomunitari** com al procés de generar aliances amb el teixit social i cultural del municipi. La Nau treballa per generar espais de reflexió i acció de caràcter integrador i heterogeni, més enllà de les parets físiques de l'Equipament. Es treballa perquè aquestes sinergies construeixin el dia a dia les activitats i projectes de l'Equipament.

4. Població destinatària

La NAU és un equipament juvenil sociocultural municipal. Per tant, es tracta d'un espai pel jovent de Barberà del Vallès. La població destinatària de La NAU, principalment és la gent jove de 16 a 29 anys, sent també un equipament obert a tota la ciutadania que vulgui fer-ne ús, segons la tipologia d'activitats.

La Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut i el PNJCat 2020 fan referència a la població d'entre 16 i 29 anys, tot i que en la definició operativa del concepte de joventut en el PNJCat2020 es diu que "es deixa oberta [...] perquè sigui dins de cada política i/o programa concret on es defineixin els límits d'edat que més s'adeqüin a les necessitats de la seva intervenció".

5. Finalitat i objectius

La finalitat del projecte La NAU, com ja s'ha anunciat en el marc estratègic, és apropar la cultura, les arts escèniques i la creació musical al jovent de Barberà del Vallès, tant en el consum com en la mateixa creació i difusió; així com oferir-les una alternativa d'oci segur, saludable i de qualitat. També pretén fomentar la participació de la població jove i de les entitats juvenils.

Cal tenir en compte el context actual, després de gairebé dos anys de pandèmia, d'aïllaments socials i de molta precarietat pel jovent. Arrossegant encara les devastadores conseqüències que ha tingut pel jovent la crisi socioeconòmica de l'any 2008, en el seu desenvolupament professional i personal, amb dificultats per emancipar-se, amb una normalització d'aquesta precarietat. En un context de societat líquida, segons apuntava el sociòleg Bauman, d'incertesa cap al futur, de canvi de valors, on el capitalisme regeix la quotidianitat de la ciutadania, on l'individualisme es fomenta, pren més rellevància i és del tot innovador, apostar per la cultura i les arts amb una mirada comunitària, oferint al jovent oportunitats de descobrir els seus interessos i potencialitats a través del procés creatiu i col·lectiu.

Els tres grans eixos estratègics del projecte són molt transversals i han d'estar presents en el conjunt d'objectius, així com en les activitats i accions que se'n derivin.

Recordem que els eixos estratègics del projecte són:

- 1 La creació, expressió i formació cultural i artística
- 2 L'associacionisme i la participació juvenil
- 3 El treball sociocomunitari

Tot i que els tres eixos estratègics són transversals i estan presents en cadascun dels objectius definits, hem volgut classificar els objectius específics segons si estan més enfocats en un dels eixos o altre.

Objectius enfocats al foment de la creació, expressió i formació cultural i artística:

- Apropar la cultura, les arts escèniques i la creació musical a la ciutadania, de manera accessible, integradora i universal.
- Fomentar un espai cultural i d'oci divers, integrador, saludable, universal i participat.
- Oferir formació i recursos a la ciutadania amb interès en la cultura, les arts escèniques i la creació musical, considerant les arts com a sortida professional.
- Potenciar i acompanyar el sorgiment de nous grups d'artistes emergents locals
- Oferir recursos específics per desenvolupar la creativitat, l'expressió i la difusió cultural, de les arts escèniques i la música.

- Despertar en el jovent l'interès per la creació i innovació en l'àmbit de la cultura, les arts escèniques i la creació musical.
- Acompanyar a les persones i als col·lectius joves en el seu desenvolupament cultural i artístic.

Objectius enfocats al foment de l'associacionisme i la participació juvenil:

- Afavorir espais de trobada juvenil que fomentin la innovació, la transgressió, i el creixement individual i col·lectiu, reivindicant el jovent com a palanca de canvi social i econòmic.
- Fomentar el teixit cultural i artístic, especialment en l'etapa de la joventut.
- Promoure una participació activa del jovent i de les entitats juvenils en l'equipament, estimulant la capacitat organitzativa i fomentant el sentiment de pertinença del jovent a l'equipament i a Barberà del Vallès.
- Facilitar espais de trobada per fomentar la relació entre joves pertanyents a col·lectius diferents i amb perfils i estils diversos.

Objectius enfocats al treball sociocomunitari:

- Fomentar el sentiment de pertinença del jovent a l'equipament La NAU i a Barberà del Vallès.
- Promoure la vinculació i el treball en xarxa entre les persones joves, entitats juvenils, entitats culturals, ciutadania, els diferents agents i els serveis de la ciutat.
- Fomentar el treball en xarxa entre Serveis Municipals, Entitats i Instituts.
- Fer aflorar experiències i iniciatives liderades per joves que estiguin propiciant canvis locals i globals.

6. Perspectiva socioeducativa del projecte

Segons exposa l'educadora Mireia Brou sobre la qüestió educativa en els equipaments juvenils, [...]els equipaments juvenils tenen una funció educativa amb relació a la gent jove i al context en què s'ubiquen. La justificació és clara i rotunda de nou. La intervenció que fem com a professionals de joventut busca implicar la gent jove en el seu entorn, fer-los lliures, autònoms i persones amb criteri que puguin ser protagonistes de transformació social. La participació jove és la millor estratègia educativa perquè és un mitjà, més que un fi, per aconseguir petites millores personals i en el poble o barri on conviuen els i les joves. La participació juvenil és un procés coherent amb la realitat analitzada prèviament, es parteix lògicament de les necessitats i possibilitats del col·lectiu jove i del context on ens trobem. (Brou, M. 2011)

Per tant, el fet que La NAU sigui un equipament que acull principalment, a la població adolescent i jove (16-29 anys), sent també un equipament obert a tota la ciutadania que en vulgui fer ús segons la tipologia d'activitats, fa que la perspectiva socioeducativa estigui present en les seves activitats i projectes. Pren importància, doncs, definir uns principis pedagògics en els quals es basaran els projectes i les activitats que es desenvolupin en l'equipament. Aquests principis hauran d'aplicar-se de manera transversal i integrada en cadascun dels projectes i actuacions, els quals són fruit de les reflexions i aportacions recollides en el procés participatiu de definició del projecte:

Feminisme

La NAU ha de ser un espai feminista, un espai segur i lliure de violències masclistes i LGTBfòbiques, que alhora aculli i representi la diversitat de les persones. Aquest principi s'ha de veure reflectit en: la cartellera d'espectacles i concerts, l'oferta de tallers i activitats, el paper que ocupen les dones i la seva visibilització, la formació contínua en perspectiva feminista als agents que participen de manera regular a l'equipament, l'aplicació de protocols que vetllin pel seu compliment i la transferència als agents que hi participin, així com el seu compromís.

Cal combatre la invisibilització de les dones en el món cultural i artístic de manera activa, posant fi, per exemple, a aquella cantarella segons la qual no es programen dones perquè no n'hi ha. L'associació MIM (Mujeres de la Indústria de la Música) ha creat una base de dades amb més de 700 artistes; i estan a l'abast altres eines per tal d'incorporar aquesta mirada feminista.

Inclusió

La NAU ha de ser un espai obert i de seguretat per tota la ciutadania, especialment per la joventut de Barberà del Vallès, amb la idea que tota la ciutadania puguin contribuir i participar de l'equipament i alhora beneficiar-se, donant resposta a la diversitat social. No es permet l'exclusió ni les discriminacions per raó de sexe, d'orientació sexo-afectiva, d'expressió i identitat de gènere, de discapacitat, d'origen, de cultura i religió, de classe socioeconòmica, etc.; i per tal d'acomplir-ho es desenvoluparan accions concretes, tals com ser un equipament accessible quant a mobilitat, oferir formacions específiques a les entitats que participen

regularment a La NAU, analitzar les propostes d'activitats i actuacions amb una mirada inclusiva, fer una comunicació i difusió inclusiva i no sexista.

Pensament crític

Cal generar espais on promoure l'empoderament juvenil com a motor de canvi, potenciant i despertant la seva capacitat d'anàlisi del món i la presa de decisions. Cal un acompanyament per l'acció, per tal que puguin generar alternatives i intervenir en el seu entorn.

La NAU com a espai juvenil i creatiu fomenta el pensament crític a través del seu contingut en espectacles i activitats, les seves metodologies de participació a través de reunions i espais de coordinació horitzontals; així com donant veu i espai al jovent per tal que a través de l'art i la cultura puguin desenvolupar-se de manera integral, trobant espais i elements comuns, espais on construir-se de manera col·lectiva, espais on crear, experimentar i compartir.

Oci saludable

El model d'oci que es promou des de La NAU és saludable, segur i de qualitat; a través de l'art i la cultura. Quan parlem d'un oci saludable ens estem referint a aquell que té la capacitat de facilitar el desenvolupament individual i col·lectiu, aportant beneficis a diferents nivells (físic, emocional, cognitiu i social). Es tracta d'oferir un espai al jovent on crear i consumir aquest tipus d'oci, com una oportunitat per desenvolupar els seus potencials personals i socials; defugint de la cultura del consum.

Participació i associacionisme

La NAU s'ha construït amb les entitats juvenils i amb la ciutadania, també aquest projecte d'equipament. Es vol continuar fomentant la participació de la ciutadania, especialment de les persones joves i les entitats juvenils per continuant construint i nodrint La NAU. La participació juvenil com essència del projecte, a través d'ella les persones es desenvolupen com individus i com a col·lectiu la participació fomenta la construcció i la transformació de l'entorn social.

I, tal com s'explica en *Activem el Pla A. El foment de la participació i l'associacionisme juvenil La guia definitiva per a professionals de la joventut*, "cal fer això tot recordant que la participació, en les societats democràtiques, ha de ser-ne el motor i la seva raó de ser. Ha de ser una participació feta des del col·lectiu i que generi més col·lectiu, per tant de caràcter inclusiu i que generi cohesió social. Si parlem de joventut concretament, calen mecanismes per tal que totes les joves que habiten a un territori puguin implicar-s'hi. I a més, aquesta ha de ser capaç de transformar l'entorn, una transformació cap a un model de societat socialment justa, sostenible en el temps i que les decisions es prenguin tenint en compte cada cop la veu de més persones." (Pérez, E. et al., 2020)

Des de La NAU s'ha de fomentar l'associacionisme juvenil, mitjançant l'orientació i l'assessorament de l'equip dinamitzador. Es valora la força que pot tenir el jovent organitzat i es promou que tothom pugui trobar el seu grup o col·lectiu segons les seves necessitats i interessos. Els col·lectius i entitats tenen un paper molt important en el funcionament del projecte.

En el Reglament de Participació Ciutadana de Barberà del Vallès, es recull l'adhesió a la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat, document que proclama les llibertats públiques i els drets fonamentals reconeguts als i les habitants dels pobles i ciutats, a totes i cadascuna de les persones que habiten en un municipi i en el qual es reconeix el dret de tothom a la participació política, el dret d'associació, de reunió i de manifestació, i dret a la informació, sense discriminació de cap mena.

Treball en xarxa

La NAU no es concep com un equipament aïllat, sinó que es tracta d'un espai que forma part d'una xarxa d'agents a Barberà; i és amb el vincle amb la resta d'agents quan es poden crear accions i projectes comuns més potents que donin resposta a una major diversitat de necessitats i demandes.

Des de l'equipament s'impulsarà aquesta metodologia de treball, generant espais on es pugui donar aquest intercanvi aquesta confluència entre agents del territori o de l'àmbit d'actuació. Amb aquesta estratègia s'evita la duplicació d'actuacions, se sumen esforços i recursos per portar a terme els projectes, es comparteixen sabers i visions per tal de crear una fotografia més realista del context, i es pot arribar a més població.

7. Principis metodològics

El projecte de La NAU pretén donar cobertura a les iniciatives artístiques i culturals de les persones joves de la ciutat preferentment. En especial interès s'haurà d'assegurar la utilització de mecanismes de participació horitzontals del teixit d'entitats i associacionisme juvenil de Barberà del Vallès, facilitant espais de treball conjunt per desenvolupar les activitats del projecte de l'equipament, basat en els àmbits estratègics del projecte:

- La creació, expressió i formació cultural i artística com a un bé comú i de transformació social.
- L'associacionisme i la participació juvenil
- El treball sociocomunitari

Els principis metodològics que sustenten el projecte d'equipament de La NAU són:

- El **llenguatge artístic** com la forma més adequada de comunicar que facilita i promou l'empoderament en comparació amb d'altres, ja que permet desenvolupar alguns conceptes com la creativitat, la democràcia, la transformació, la identitat i la pertinença. (Frigeri, 2011). Segons es desenvolupa en *Circ, educació i transformació social: El projecte pedagògic de l'Ateneu Popular de 9 Barris* el llenguatge artístic permet experimentar amb les accions del grup i les emocions quotidianes utilitzant un codi diferent del verbal. Això ens pot fer ser més conscients d'un problema que abans no era visible als nostres ulls o mirar-lo des d'una altra òptica. D'aquí, doncs, la necessitat de posar-se a treballar per trobar una solució, tant a escala personal, com de grup, per mitjà de disciplines artístiques. Així, l'art permet repensar el món, proporciona eines als éssers humans

perquè la societat no es quedi encallada i es busquin altres maneres de fer i avançar. (Alcántara *et al.*, 2016)

- La **conscienciació**, concepte definit pel pedagog i filòsof Paulo Freire (1974), com a metodologia individual i col·lectiva per analitzar amb mirada crítica la realitat sociocultural que envolta aquesta persona, grup o comunitat, amb el compromís d'actuar comunitàriament per provocar una transformació d'aquella situació sociocultural.
- L'**acció comunitària** com a motor de transformació social i empoderament juvenil. Segons expliquen Morales i Rebollo (2014), les accions comunitàries són sempre accions col·lectives amb objectius col·lectius, que en el seu desplegament tenen una triple intencionalitat i estratègia: promoure l'empoderament de la població; promoure la inclusió social incorporant la diversitat dels seus membres o grups; i millorar les condicions de vida de la gent. Tres dimensions que necessàriament estan interrelacionades.
- El **treball en xarxa** com a part indispensable del treball sociocomunitari i com a metodologia per a col·laborar entre diferents agents del territori, identificar necessitats de manera conjunta i desenvolupar respostes des de la col·lectivitat, sumant esforços i recursos i evitant la duplicitat d'accions.
- La **participació** com a eina basada en un procés d'implicació i compromís personal i col·lectiu per millorar la situació individual i de l'entorn. Segon exposa Alcántara *et al.* (2016) *La participació comporta el reconeixement i l'alimentació de les fortaleses, els interessos i les habilitats de les persones, oferint oportunitats reals perquè s'involucrin de manera conscient en les decisions que els afecten com a individus i comunitat.*
- La **interdisciplinarietat** com a metodologia que fomenta la construcció de respostes holístiques davant les demandes, les necessitats i els problemes del context social. Promovent el treball en xarxa de diferents agents que provenen de disciplines diverses i que sumant coneixements poden complementar-se i crear respostes amb molta riquesa cultural i amb un gran impacte en la comunitat. També com a metodologia d'innovació artística, el projecte busca fomentar les sinergies entre col·lectius i persones de diferents perfils i disciplines artístiques per desenvolupar de manera conjunta noves creacions. La NAU com a espai de trobada entre disciplines i estils artístics (en el marc de la cultura, les arts escèniques i la creació musical) i com a catalitzador de projectes comuns.

8. Activitats i projectes

La finalitat de La NAU és apropar la cultura, les arts escèniques i la música a Barberà del Vallès, així com oferir una alternativa d'oci segur, saludable i de qualitat per al jovent del municipi. També pretén fomentar la participació de les persones joves i de les entitats juvenils del municipi. Té la intenció de ser un d'espai de creació i difusió artística i de trobada de diferents disciplines per tal de visibilitzar, reivindicar i dignificar la cultura, les arts escèniques i la música, també com una sortida professional i de vida. Les activitats i projectes que s'emmarquin en aquest equipament, hauran d'anar en consonància amb aquesta finalitat, així com amb els objectius definits en el present document.

La NAU és un equipament juvenil sociocultural que s'especialitza en la participació, la cultura, les arts escèniques i la creació musical. Això inclou tot allò que es reproduceixi dalt d'un escenari: teatre, circ, dansa, performance, música... Es tracta d'un equipament amb sales molt polivalents, que ha d'acollir i acompanyar les diferents propostes que vagin sorgint; prioritzant la cultura, les arts i la música i aquells projectes que vagin en la línia dels principis pedagògics de La NAU (feminisme, inclusió, pensament crític, oci saludable, participació i associacionisme i treball en xarxa).

Es considera necessari que l'equipament tingui una **programació regular i estable**. És per això que es planificarà una programació en matèria d'arts escèniques, música i cultura; des de tallers, espais de laboratori i creació, espectacles i actuacions.

La programació estable, però, ha d'anar acompanyada d'**espais lliures**, on l'equipament pugui acollir assajos de grups i col·lectius del municipi, propostes improvisades del jovent, així com moments de trobada més informals. Aquests espais menys estructurats també generen comunitat i són llavors per al desenvolupament de projectes, per l'associacionisme i per l'empoderament juvenil.

Segons les necessitats i interessos del jovent de Barberà del Vallès, s'aniran desenvolupant diversos projectes com a resposta, sempre en la línia pedagògica i metodològica del projecte de La NAU, així com dels tres àmbits estratègics en els quals es desplega el projecte d'equipament. I de cada projecte se'n derivaran diverses activitats. Serà clau el paper de l'equip professional que acompanyi al jovent en l'equipament, com a professional que observa, facilita i catalitza processos creatius, artístics i comunitaris.

D'altra banda, en el marc de projecte i activitats de l'equipament, i donant resposta a una demanda històrica de diversificació de **formacions professionals** en el municipi, es desenvoluparan també formacions reglades específiques en àmbits de la cultura, les arts escèniques i la música. Aquestes formacions s'haurien de desenvolupar en horari lectiu i en coordinació amb agents clau del territori, com la Fundació Barberà Promoció. Amb aquesta oferta formativa es vetlla per la visibilització i la dignificació de la cultura, l'art, la música com a sortides professionals vàlides entre el jovent.

9. Seguiment i avaluació

Des de La NAU, entenem l'avaluació com una eina per aprendre i millorar el projecte. L'avaluació és una de les fases més importants per conèixer si un projecte està tenint l'impacte que volem, així com per reflexionar sobre les accions realitzades i fer propostes de millora.

En aquest projecte es fa una aposta per l'**avaluació participativa**, de manera que la comunitat també avalua i poden fins i tot identificar els seus propis indicadors d'èxit. En aquesta metodologia s'inclouen l'autoavaluació i altres mètodes simples que s'adaptin a la cultura del col·lectiu. L'impacte doncs, es valora a partir de la percepció sociocomunitària dels efectes del projecte.

Es proposa desenvolupar una **avaluació contínua** al llarg del curs, fent un seguiment dels projectes actius a través de les reunions de coordinació on hi seran presents les diferents entitats juvenils implicades i l'Ajuntament (triangulació d'agents avaluadors).

En general, és força important disposar d'una comunicació fluida amb la comunitat i amb les entitats implicades en l'equipament, de manera que es pugui arribar a un consens sobre què cal avaluar i quins indicadors s'han de fer servir. En aquesta línia, es fa una aposta per incorporar la visió més subjectiva de la comunitat en el procés d'avaluació, però això no necessàriament va en contra dels principis d'objectivitat i de fiabilitat; en realitat afavoreix el principi de validesa.

Segons expliquen V. Álvarez *et al.*, l'avaluació participativa no es concentra al final del procés (fi de projecte, fi de curs, fi d'any...), sinó que està present al llarg de tot el procés amb activitats microavaluatives freqüents i múltiples, fet que dona més importància al paper de l'avaluació com a productora de *feedback*, com a eina per a prendre decisions, que al paper de l'avaluació com a control dels resultats.

Així mateix en relació amb els objectius i els principis pedagògics del projecte d'equipament, caldrà fer una avaluació més exhaustiva a final d'any, la qual haurà de servir per traçar les línies d'actuació de l'equipament per l'any següent.

Per l'avaluació específica de les diferents activitats que es desenvolupin, es poden fer servir indicadors quantitius (nombre de participants, sexe, perfil, edat...) i indicadors qualitius (aprenentatge, vinculació al projecte de l'equipament, impacte social...) mitjançant instruments com l'observació participant o no participant (de les organitzadores i/o dinamitzadores), entrevistes, grups de discussió, qüestionaris inicials i finals a les participants.

En general, perquè l'avaluació tingui **validesa i fiabilitat**, es recomana la **triangulació d'avaluadors, d'instruments i de metodologies**. És a dir, diversificar l'ús de les eines que es coneixen per arribar a les conclusions.

Una vegada completada l'avaluació, és necessari recollir els resultats i comunicar-los, tant a les participants, com a l'Ajuntament i a la comunitat en general. La manera de recollir

aquestes conclusions pot ser en forma de memòria o informes i cal que el llenguatge emprat sigui accessible per la comunitat, i només dirigit a un públic tècnic i professional.

10. Treball sociocomunitari

El treball sociocomunitari forma part dels àmbits estratègics del projecte, així com de la seva metodologia de treball. En aquest apartat aprofundirem més sobre aquest concepte i la rellevància que té en el projecte com a pilar fonamental i transversal.

Segons explica la treballadora social P. Fernández (2018) en l'article *El trabajo social comunitario como motor para una ciudadanía activa*, el treball social comunitari és un procés que té com a objectiu assolir el benestar social de la comunitat; sent la comunitat i la col·lectivitat el principal objecte, però també el principal recurs per assolir l'objectiu de millorar i transformar l'entorn, per gaudir del benestar social.

D'altra banda, segons explica R. Gomà (2007) conceptualitza, el valor de l'acció comunitària es troba tant en la capacitat de generar canvis i millores socials, com en les metodologies de treball i interacció social que fomenta. **Es tracta de potenciar allò col·lectiu en el territori**, on la comunitat pot identificar les seves necessitats i interessos comuns per abordar-les de manera conjunta, cercant sempre la millora col·lectiva i defugint de l'individualisme. Amb treball sociocomunitari com a pilar del projecte i com a metodologia de treball, porta implícit les relacions de respecte, confiança, diàleg, creativitat i aprenentatge entre les participants i membres de la comunitat i del projecte.

En l'anàlisi de diferents experiències comunitàries arreu del món, s'ha pogut observar com **l'art té un poder de transformació social** que d'altres disciplines no tenen. En aquest projecte es volen visibilitzar i fomentar la cultura, les arts escèniques i la música i a través d'aquestes disciplines generar un impacte de transformació social en la gent jove de Barberà del Vallès, que són el futur i el present del municipi.

Segons explica J. Casacuberta (2007) en l'article *Desarrollo cultural comunitario, presentación en Sociedad*, "el procés creatiu i la producció de l'art són una gran manera d'expressar valors i idees, especialment quan l'art és fruit de la col·laboració, a mesura que crea un altre nivell de contacte entre aquestes idees i valors, i demana a la comunitat que pregunti, aprengui i comparteixi. És, doncs, una manera extremadament eficaç de comunicar una visió compartida, i en el procés de materialització de la forma comunicativa sempre es produeixen noves connexions entre les persones, que suposen avantatges diversos per als participants al projecte de DCC (Desenvolupament Cultural Comunitari), per als professionals que han fet l'acompanyament durant el procés i per a les audiències dels productes artístics que poden sorgir com a resultat del procés de col·laboració. El descobriment de nous llenguatges expressius i la producció de l'art es converteixen en mitjans de gran abast per al canvi i el desafiament, i per posar de manifest noves opcions, per això els artistes del DCC i els treballadors socials i culturals que participin en aquests projectes adquireixen el rol d'agents afavoridors del canvi en aquest context. Aquests agents posen al centre de la cultura la gent, tota la gent, i

utilitzen els llenguatges expressius de les arts i la cultura com a eines per a la transformació social, on el procés és tan important com el producte.”

La NAU ha de ser espai de convergència entre els conceptes **art, cultura i comunitat**. El projecte i les activitats que emmarcarà l'equipament han d'apropar la cultura, les arts escèniques i la creació musical a la comunitat, i concretament al jovent, oferint l'oportunitat de ser participants i protagonistes del seu desenvolupament personal i artístic, creatiu, de generar un sentiment de pertinença tant cap al municipi, com cap a la comunitat de joves i cap a la comunitat artística.

La NAU com a equipament juvenil sociocultural, ha de convertir-se en un símbol del municipi i de la comunitat, dotant-la de caràcter propi i perquè aquest procés tingui lloc, cal que tots els agents del territori s'impliquin en el projecte, se'l facin seu i se sentin motivades per formar-ne part de manera enxarxada.

És molt important identificar quins agents hi ha a Barberà, aquells que potencialment puguin teixir vincles amb l'equipament i puguin formar part del projecte; i anar revisant aquesta relació d'agents que serà canviant al llarg del temps. A continuació es mostra una infografia dels agents que actualment s'han identificat per poder teixir aliances des de La NAU, així com formar part de la mateixa xarxa comunitària.

Mapa d'agents vinculats a La NAU. Elaboració pròpia a partir dels resultats de la diagnosi

Com ja s'ha explicat anteriorment, La NAU no ha d'acollir qualsevol activitat i projecte per a joves, sinó que cal comptar amb la resta d'agents i equipaments disponibles pel jovent del municipi i teixint una xarxa, evitant la rèplica d'activitats i fomentant l'especialització de La NAU en la cultura, les arts escèniques i la música.

A la infografia es visibilitza com el projecte de La NAU forma part de la comunitat, la qual està formada per diversitat d'agents com les entitats culturals, els grups de teatre, els grups de

música, músics/ques i productors/es emergents, el jovent no associat, les entitats juvenils, l'Escola Municipal de Música, el Teatre Municipal Cooperativa (TMC), els Instituts i el Batxillerat artístic, el Servei Socioeducatiu per adolescent i joves, la Fundació Barberà Promoció, naturalment, l'Ajuntament de Barberà del Vallès.

La xarxa d'agents es pot ampliar a altres municipis amb els quals es podran crear projectes comuns, a partir de la cultura, les arts escèniques i la música.

Fem especial menció de la relació entre La NAU i els agents formatius, com la Fundació Barberà Promoció o els Instituts de Barberà, ja que són l'espai on més hores passen les persones adolescents, que es troben en ple desenvolupament personal i construcció d'identitat, i que en un futur pròxim esdevindran joves. Es destaca amb més èmfasi la relació que es pot establir entre La NAU i el batxillerat artístic, generant projectes formatius i artístics comuns.

La NAU ha de formar part de la realitat d'aquest jovent, ha de ser catalitzador de les seves inquietuds artístiques, un espai on créixer de manera saludable i acompanyada, a través de la cultura, les arts escèniques, la creació musical i l'associacionisme.

És per això que els equips docents i les diferents professionals dels Instituts han de conèixer l'equipament i les seves oportunitats, per tal de poder transmetre-ho a l'alumnat. En especial en projectes transversals i activitats artístiques que es realitzen durant el curs, La NAU ha de prendre un paper important, de manera que formi part dels espais utilitzats i els i les adolescents la comencin a conèixer.

Presència més enllà de Barberà

La NAU, com a equipament juvenil sociocultural tindrà repercussió en les rodalies de Barberà del Vallès i serà reclam pel jovent i pels artistes d'altres municipis, comarques i fins i tot països.

Per tal d'assolir la finalitat del projecte -fomentar el desenvolupament artístic i cultural-, es considera necessari crear aliances amb altres equipaments d'altres ciutats, creant una xarxa on nodrir els diferents projectes. Aquesta xarxa pot generar intercanvis d'artistes, d'espais, de projectes, fins i tot es poden crear accions i projectes conjunts.

La NAU serà també un espai on acollir residències d'artistes, de manera que el municipi es pugui beneficiar de gaudir de les seves actuacions o formacions, alhora que es fomenta la creació artística oferint un espai creatiu i de mostra a diferents col·lectius i artistes. Aquest fet possibilita l'augment de difusió de l'equipament i que sigui conegut per persones de fora de Barberà del Vallès. Les residències poden enriquir creativament als grups d'artistes locals a través de provocar espais d'intercanvi.

11. Seguretat, salut i prevenció de les violències masclistes en l'equipament

Com ja s'ha explicat anteriorment, La NAU és un equipament feminista que no ha de tolerar les conductes masclistes, excloents ni discriminatòries. Ha d'esdevenir un espai de seguretat pel jovent, on poder desenvolupar-se i créixer en l'àrea personal, cultural i artística amb el caliu de la comunitat i del moviment associatiu.

Per aconseguir que l'equipament sigui un espai segur i promotor de la salut, s'aplicaran els protocols i les guies de les quals ja disposa l'Ajuntament de Barberà del Vallès, i les quals s'hauran d'adaptar a l'equipament i les seves activitats si s'escau. En aquest sentit, cal tenir en compte el *Protocol per unes Festes Lliures de Violències Masclistes a Barberà del Vallès*. I cal comptar amb el compromís de les entitats juvenils que participin de manera regular en l'equipament, per la seva aplicació.

S'haurà d'oferir formació obligatòria als agents que tinguin una implicació estreta amb el projecte, perquè puguin incorporar la mirada feminista, i tinguin eines per actuar davant una agressió masclista o d'altra índole.

És important disposar i aplicar el protocol ja establert per part de l'Ajuntament, el qual es pot consultar en el document *Diagnosi i Pla d'actuació per a unes festes i espais d'oci lliures de violències masclistes*, on es contempla la formació als agents clau com una peça cabdal de prevenció.

L'oci que es vol promoure des de La NAU és saludable i vol defugir de la cultura del consum. En aquesta línia, durant l'any 2020, en un context pandèmic, es va realitzar al municipi un estudi sobre consum de substàncies en l'espai públic, analitzant també les relacions entre iguals i les actituds masclistes, a càrrec de l'*Associació Educació per a l'Acció Crítica*. Aquest estudi alhora va ser una intervenció socioeducativa en l'espai públic, al qual es pot donar continuïtat a través del projecte de La NAU, apostant per un oci saludable, actiu i de qualitat en el jovent, fomentant la cultura i les arts escèniques. En aquest sentit, el treball conjunt amb l'Agent de Salut del municipi serà clau pel desenvolupament saludable de l'activitat de l'equipament.

Perquè La NAU sigui un espai de seguretat i feminista també cal tenir cura de l'entorn i de l'accessibilitat. En aquesta línia, es destaca:

- **Il·luminació:** cal una distribució uniforme de la llum al carrer i l'entorn, especialment a l'espai de vianants i en ambdues entrades a l'equipament, sense racons foscos i obstruccions, com arbres o cartells publicitaris. D'aquesta manera hi ha una percepció de seguretat més gran i una millor accessibilitat.
- **Neteja i manteniment:** els espais públics nets i amb un bon manteniment, amb bona qualitat i diversitat de materials, augmenten l'apropiació i l'ús de l'espai i, per tant, la percepció de seguretat.

- **Accessibilitat:** els itineraris per arribar a La NAU han de tenir en compte els mitjans de transport utilitzats pel jovent i fomentar que els trajectes siguin segurs, tot fomentant els medis de transports més sostenibles (bici, patinets, caminant, autobús) i connectant l'equipament amb els nuclis urbans del municipi.

12. Pla de comunicació

La comunicació no és una qüestió d'eines, sinó d'enfocaments. Més enllà dels mitjans i eines es tracta de desenvolupar un enfocament estratègic, que implica entendre la comunicació com a part del projecte, i com a component de les seves diverses accions. La comunicació, doncs, no es pot entendre com a quelcom diferent o separat ni de l'organització interna de La NAU ni de la seva activitat, ni de les formes que té de relacionar-se amb l'entorn.

Destaca la importància del material gràfic de qualitat de l'equipament, que el faci fàcil de reconèixer i el doti de caràcter. Caldrà treballar en una línia gràfica de l'equipament, que estigui d'acord amb el logo i sigui fàcil d'identificar. Poder identificar l'equipament i els serveis i activitats que s'ofereixen des de l'exterior és clau per donar-lo a conèixer i facilitar l'accés a la ciutadania. La NAU és un equipament municipal amb la seva línia gràfica, però forma part de l'Ajuntament.

És tan important pensar com ens comuniquem cap enfora (per difondre activitats, per visibilitzar-nos, per relacionar-nos amb altres entitats i institucions, etc.), com la forma amb què ens comuniquem cap endins: com ens transmetem la informació, com fomentem la participació interna, etc. No només comuniquem abans de fer l'activitat, sinó que també comuniquem quan l'estem fent, i podem comunicar un cop l'hem fet.

Què transmetem quan comuniquem

Com s'ha explicat, tot comunica i la manera en què ho fem ha de ser un reflex dels valors que volem transmetre. En la línia dels valors del projecte de La NAU, cal que la comunicació sigui inclusiva, feminista i diversa.

Els materials de difusió haurien de fer servir un llenguatge escrit, visual i auditiu inclusiu. Respecte a les persones amb capacitats o necessitats diverses pel que fa a la comunicació, és important instal·lar elements que els permetin accedir als continguts de l'oferta d'activitats de l'equipament. En aquest sentit, serà clau hibridar la comunicació aprofitant el màxim de mitjans a l'abast (TV, ràdio, revista, cartells, xarxes socials, web de l'Ajuntament, etc.).

Comunicació en entorns analògics i digitals

En l'àmbit de la comunicació 'ens toca ser amfibis', i saber moure'ns en els entorns analògics i interpersonal, així com en els entorns digitals.

Es faran servir els recursos municipals a l'abast per la difusió i la presència de la programació i l'activitat de La NAU, tant digitals com presencials.

Es faran servir espais presencials freqüentats pel jovent, com els Instituts, el Servei Socioeducatiu per adolescents i joves (medi obert i Equipaments), altres equipaments municipals culturals com el TMC, l'Escola de Música, les biblioteques, el carrer... en definitiva aquells espais on es detecti presència juvenil i/o moviment artístic i cultural, adaptant-se a la realitat temporal. En aquesta línia, és important que l'equipament estigui retolat de manera visible i existeixin senyalitzacions en el carrer que facin visible l'espai.

Pel que fa a la presència digital, és important que els diferents espais on l'equipament tingui presència (xarxes socials, pàgina web de l'Ajuntament, i d'altres) estiguin enllaçats entre ells. L'equipament La NAU tindrà el seu propi espai dins la web de l'Ajuntament, a l'apartat de Joventut.

Avui dia, Instagram és una de les xarxes socials més populars entre el jovent i per aquest motiu caldrà focalitzar la difusió en aquesta eina, amb un perfil propi de La NAU. Tenint en compte el context caldrà anar adaptant la presència de La NAU en diferents xarxes socials i espais digitals, segons la realitat social del moment.

És fonamental que les xarxes socials siguin espais de transparència i de comunicació activa. L'elaboració de memòries, cròniques, notícies, etc., serà quelcom que aportarà qualitat a la comunicació de l'entitat, i generarà confiança amb aquesta. Així com mantenir aquests espais actualitzats i al dia, tot i l'esforç que representa, és quelcom que transmet confiança a les possibles visitants de l'espai web, i que permet identificar que l'entitat en qüestió és viva. Això no significa, però, realitzar una 'comunicació desenfrenada', ja que 'més' no sempre és 'millor', sobretot en termes d'impacte. Cal ser presents a les xarxes, sí, però no de manera desenfrenada o irreflexiva. La qualitat en les publicacions és tant important com la presència a les xarxes, i per tal de treballar correctament en aquest aspecte, pot resultar d'utilitat elaborar una planificació de les publicacions que volem fer al llarg d'una temporada en concret, al llarg del curs, etc. Per aquests motius és important que una persona o més d'una es dediquin a gestionar la comunicació i difusió de l'equipament, de manera planificada.

13. Recursos humans

Per tal de desenvolupar el projecte de La NAU és necessari comptar amb un equip de professionals que donin continuïtat i estabilitat al projecte i a les seves activitats.

Calen professionals amb la formació i les competències necessàries per fer l'acompanyament que la persona jove necessita en totes les seves variants.

També es contempla l'apadrinament o la mentoria per part de joves artistes més veteranes o col·lectius juvenils amb més rodatge cap a joves i col·lectius juvenils que s'iniciïn en l'associacionisme, el procés creatiu, la cultura, la música i les arts escèniques. En tot cas, l'equip professional de l'equipament és qui ha de propiciar que aquestes relacions de suport es donin.

Es considera necessari que l'equip professional contempli els següents perfils:

- **Perfil de dinamització i facilitació:** amb un perfil de dinamitzadora sociocultural, que s'encarrega de dinamitzar els espais de socialització, d'oci i participació comunitària; que fa propostes d'activitats i projectes i acompanya al jovent i els col·lectius juvenils a desenvolupar les seves idees; que facilita la sinergia entre projectes i col·lectius; que propicia l'aparició de nous projectes amb el jovent com a protagonista; que fomenta l'associacionisme del jovent participant i promou l'organització col·lectiva.
- **Perfil de programació cultural:** amb un perfil de gestió o promoció cultural que escolta les necessitats i demandes de l'entorn i fa propostes d'activitats i espectacles, que prepara una programació cultural en la línia de l'equipament, els projectes que s'hi desenvolupen i els col·lectius i joves que hi participen. També, que fa una tasca d'assessoria en el procés de professionalització d'artistes i grups emergents, detectant potencialitats i orientant en el camí que cal seguir, derivant a altres recursos o serveis.
- **Perfil de comunicació i difusió:** que gestiona la difusió de l'espai i de les activitats que es desenvolupen; que gestiona les xarxes socials, que genera material de difusió i comunicació de qualitat, seguint la línia gràfica i el marc estratègic de l'equipament.
- **Perfil audiovisual i so:** que s'encarrega de donar suport tècnic en les creacions, formacions, espectacles i concerts amb relació als aspectes tècnics audiovisuals i de so; que pot oferir assessorament i formació en aquesta àrea al jovent i els col·lectius amateurs que participen en l'equipament.
- **Perfil de consergeria i informació:** que s'encarrega de fer l'obertura i tancament de l'equipament, fer la rebuda al jovent i col·lectius que van entrant a l'espai i informar-los de les activitats en curs.

14. Recursos econòmics

Els recursos econòmics són un aspecte clau per tal que el projecte es pugui portar a terme amb estabilitat i qualitat. És important, doncs, que l'Ajuntament compti amb una partida pressupostària per al desenvolupament de projectes i el funcionament de La NAU, que garanteixi l'assoliment d'objectius amb qualitat.

Calen espais per a la creació que siguin adequats a cada necessitat. En aquest sentit, cal diferenciar les necessitats que tenen les persones joves amateurs que comencen amb el procés creatiu, de les persones joves creadores que estan en procés de professionalitzar-se. Per a la creació jove calen recursos econòmics que poden tenir formes diverses (bonificació cultural, residències becaades, etc.) i recursos materials.

Caldrà comptar amb recursos econòmics per:

- Programació estable de concerts, espectacles i activitats.
- Equip professional estable.
- Subvencions per entitats juvenils que vulguin desenvolupar projectes i activitat culturals i artístiques a l'equipament.
- Dotació tècnica i de material que pugui sorgir en l'assentament del projecte, sobretot en els primers anys.

15. Fonts consultades

Ajuntament de Barberà del Vallès. (2017). *Guia per unes Festes Lliures de Violències Masclistes a Barberà del Vallès. Caminem cap a unes festes amb perspectiva de gènere.*

Alcántara, A. et al. (2016). *Circ, educació i transformació social: el projecte pedagògic de l'Ateneu Popular 9Barris.* Barcelona: Bidó de Nou Barris i Neret edicions.

Álvarez, V. et al. (2002). *Diseño y evaluación de programas.* Madrid: EOS.

Brou, M. (2011). *Per què un projecte educatiu als equipaments juvenils?* E-Joventut. Espai virtual de recursos per a les polítiques de Joventut.

Casacuberta, J. (2007). Desarrollo cultural comunitario, presentación en Sociedad. Revista de Educación Social, núm 7., Barcelona: CGCEES.

Fernández, P. (2018). *El trabajo social comunitario como motor para una ciudadanía activa.* Patricia Fernández de Castro. ElDiario.es, Castilla-La-Mancha.

Frigeri, F. (2011). *Salut i circ! Per anar fent comunitat.* Circo social e comemezzo di empowerment individuale e comunitario e presentazione delle esperienze dell'Ateneu Popular di 9 Barris. Tesina di approfondimento Laboratorio di strumenti e metodologia di analisi dei mercati culturali, 2011.

Gomà, R. (2007). *La acción comunitaria: transformación social y construcción de ciudadanía.* Revista de Educación Social, núm 7., Barcelona: CGCEES.

Morata, M.J. (2011). *De la animación sociocultural al desarrollo comunitario: su incidencia en el ocio.* REIRE, Vol. 4, núm. 2. Barcelona: Universitat de Barcelona.

Pérez, E.; Zamora, M. & Diputació de Barcelona. (2020). *Activem el pla A. El foment de la participació i l'associacionisme juvenil. La guia definitiva per a professionals de la joventut.* Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Piédrola, A.; Fabra, S. et al. (2020). *Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020.* Generalitat de Catalunya.

Rebollo, O; Martí, J. (2007). *Eines per a la participació ciutadana Participació ciutadana: bases, mètodes i tècniques.* Barcelona: Diputació de Barcelona.

Rebollo, O. et al. (2009). *Guia operativa d'acció comunitària.* Barcelona: Acció Social i Ciutadania. Ajuntament de Barcelona.

Rebollo, O. (2015). *Guia operativa d'avaluació de l'acció comunitària.* Barcelona: Ajuntament de Barcelona.

Salitges, Ll. (2008). *Asociacionismo y participación: dos elementos de desarrollo y cambio social, con la formación como herramienta de Trabajo.* Revista de Educación Social, núm 9., Barcelona: CGCEES.

Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, del polítiques de joventut de Catalunya

Decret 40/2010, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'equipaments culturals de Catalunya 2010-2020

Decret 90/2013 de 29 de gener, pel qual s'aprova el Pla nacional de joventut de Catalunya 2010-2020

